

A stylized illustration of a young boy and girl. The boy on the left is wearing a red t-shirt with white trim and grey pants, with his hand on his head. The girl on the right is wearing a red short-sleeved shirt under a white apron with a white collar and buttons, holding a branch with pink cherry blossoms. The background is a soft pink with falling petals.

PIA MÄKINEN

Suomen lasten juhlaperinteitä

Pia Mäkinen

Suomen Lasten juhlaperinteitä

Copyright © 2022 Pia Mäkinen

Kustantaja: BoD – Books On Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD - Books On Demand, Nordestedt, Saksa, Books On Demand, Helsinki (julk.)

ISBN: 978-952 80-6716-0

Tämä kirja on saanut Suomen tietokirjailijat ry:n apurahan josta esitän suuret kiitokseni.

Johdanto

Uudessa kirjassani tarkastellaan erityisesti juhlimista: miten isot ja pienet juhlijat voivat pitää hauskaa yhdessä tai juhlistaa tärkeitä tilaisuuksia.

Tämän kirjan ohjeilla haluan tarjota sinulle varmat onnistumisen mahdollisuudet. Kaikki säännöt ovat selkeitä ja turvallisia. Leikkivälineitä löydät kotoa tai luonnosta, eikä niiden käyttö vaadi monimutkaisia valmisteluja. Tässä kirjassa on runsaasti erilaisia hauskoja leikkejä. Siihen on valittu sekä jatkuvasti suosiossa olevia perinteisiä että uusia leikkejä. Säännöt on suunniteltu mahdollisimman helpoiksi.

Kirjassa on runsaasti valinnanvaraa, sillä se sisältää useiden leikkien ja pelien ja askartelujen selkeät ohjeet. Keksini ja kokosin sinulle tähän kirjaan vaikka mitä hauskaa puuhaa ja leikkiä, voit käyttää halutessasi vähän mielikuvitustasikin.

Tehtävien vaihtelevuus antaa sinulle mahdollisuuden tutustua moniin erilaisiin leikkeihin, osan ehkä tunnistat entuudestaankin.

Pieni puuhastelukin, askartelu, on myös hyödyllinen harrastus. Itse tehdyt esineet on helppo suunnitella omaan ympäristöön sopiviksi ja usein ne tulevat myös huomattavasti halvemmaksi kuin valmiina ostetut. Ja mikä sopisikaan paremmin lahjaksi kuin itse tehty persoonallinen pieni puuhatyö; se tuottaa iloa sekä lahjan antajalle että saajalle.

Kaikissa leikeissä noudatetaan sääntöjä. Joissakin leikeissä tarvitaan leikinvetäjää ja hän toimii silloin leikin johtajana.

Kaikki leikissä tarvittavat välineet on etukäteen hankittava.

Monet leikit ovat ryhmäleikkejä. Silloin ei tavoitellakaan leikkijän omaa etua vaan kaikkien yhteistä etua. Silloin yksityiset leikkijät joutuvat hieman ponnistelemaan yhteisen tavoitteen puolesta.

Kaikki, jotka haluavat saavat tulla mukaan leikkimään.

Kaikkien pitää noudattaa reilun pelin sääntöjä.

Usein riittää, kun leikitään kerrallaan 1- 3 leikkiä.

Tässä kirjassa kerrotaan Suomen lasten juhlaperinteistä.

SUOMALAISIA LEIKKILUKUJA

Kun leikki aloitetaan, tarvitaan toisinaan hippa, sokko tai leikinvetäjä. Ellei päästä yksimielisyyteen tehtävään sopivasta leikkijästä, on turvauduttava leikkilukuun. Leikkiluvuilla voidaan kätevästi valita henkilöitä eri tehtäviin.

Leikkijät asettuvat piiriin ja joku leikkijöistä ryhtyy lukemaan leikkilukua niin, että hän ensimmäisellä tahdilla osoittaa sormella itseään ja seuraavilla myötäpäivään toista toisensa jälkeen. SE, jonka kohdalle osuu viimeinen tahti, joutuu esimerkiksi hipaksi. Voidaan tehdä myös niin, että se leikkijä, joka on saanut viimeisen tahdin sanan ”pois” tai ”ulos”, vetäytyy pois piiristä ja siten jatketaan, kunnes vain yksi jää jäljelle, joka siis tulee valituksi hipaksi. Jos viimeinen tahti sattuu lukijalle itselleen, poistuu hän piiristä ja hänestä seuraava myötäpäivään tulee lukijaksi. Leikkiluvut voidaan lukea sitenkin, että yksi sana tulee kunkin leikkijän kohdalle.

Leikkilukuja löydät aina ennen kutakin juhlapäivää.

**Ufo ajoi Linnunrataa,
mittari näytti tuhatta ja sataa:**

**yksi pyörä putosi pois!
Silloin kuljettaja sanoi näin:
Nyt mä ajan kuuta päin.**

Uusivuosi

Juhlien pitopaikassasi tulisi näkyä, että siellä on mahtavat juhlat. Esimerkiksi uudenvuoden avaruusjuhliisi saat hetkessä välkkyvän yötaivaan vanhasta kirpputorilta tai kierrätyskeskuksesta löytyneellä discopallolla.

Verhoihin hohtotarroja hohtelemaan ja seinälle askartelet ja piirät suuren kuu-ukon ilmeilemään.

Foliolla päällystetyistä massa- ja ilmapalloista saat merkillisiä taivaankappaleita ja planeettoja, paperilla päällystetyistä maitotölkeistä raketteja hehkuvine silkkipaperitulipyrstöineen.

Himmennä valaistusta ja ihaile alkavaa juhlatunnelmaasi!

Omin käsin taianomainen tekeminen on puuhaa parhaimmillaan!

Uusivuosi on ollut nykyisellä paikallaan almanakassa noin 500 vuotta.

Vuodenvaihteen aika on ikivanhoista ajoista saakka ollut sellainen ajankohta, jolloin on erilaisin menetelmin raotettu kohtalon esirippua, katsottu enteitä. Taikojen avulla on haluttu katsoa tulevaisuuteen. Kaksi suurta kysymystä elämästä ovat tällöin olleet voimakkaasti esillä, naimisiin pääsy ja kuolema. Tytöt kysyvät kuka on heidän sulhasensa ja onko tiedossa häitä, vanhat ja sairaat

yrittävät saada vastauksen elinaikansa pituuteen, keski-ikäisille ovat vuodentulo ja ansiomahdollisuudet tärkeä kysymys.

“Aamurusko uudenvuodenaamuna tietää lopputalveksi pyryilmoja”

“Kirkas tähtinen taivas uudenvuodenyönä tietää satoista vilja-, marja ja sienivuotta”

“Huurteiset puut ennustavat syksyksi täysinäisiä jyvälaareja”

“ Räntäilma tietää hyvää satovuotta”

“Niin ankara pakkanen, joka kylmää katajankin neulaset punertaviksi tietää hallavuotta”

Tinan valuvesi

Tinan valuvettä on myös pidetty voimallisena. Kun tyttö kastelee siinä huivinsa tai poikaa nenäliinansa ja panee sen sitten yöksi tyynynsä alle, niin näkee yöllä unessa tulevan puolisonsa.

Leikkimieliset enteet:

Jos peilissä näkyy sormus, tietää se häitä.

Tulevan puolison voi nähdä peilistä.

Väkijoukon näkeminen ennustaa myös häitä.

Kehto viittaa lapseen.

Kengän heitto

Illalla nukkumaan mentäessä heitetään kenkä joko olan yli tai haarojen välistä peräseinää kohti, jos kärki jää ovea kohti, on se merkki siitä, että alkavana vuonna tulee muutto talosta, mutta jos kärki viittaa perälle päin tietää se talossa pysymistä.

Korttipakka

Kun laittaa yöksi korttipakan tyynynsä alle, näkee yöllä unessa tulevan puolisonsa.

Lattian lakaisu

Kun lakaisee uudenvuodenaattoiltana lattian päinvastaisesti, eli ovelta perälle päin ja vie rikat takaperin kynnyksen yli teiden risteykseen tuo se onnea, voi nähdä tulevan sulhasensa.

Sika-oraakkeli

Kenellä naimattomalla neidolla on mahdollisuus mennä yöllä sikalaan ja kysyä siellä olevalta sialta “pääsenkö tänä vuonna naimisiin?” voi sillä ennustaa häitänsä. Jos sika röhkäisee, on se myöntävä vastaus, vaikeneminen on kieltö.

Siivosti olo

Uutenavuotena pitää elää siististi, ettei tuleva vuosi olisi riitainen.

Tässä kirjassa on runsaasti erilaisia hauskoja leikkejä. Siihen on valittu sekä jatkuvasti suosiossa olevia perinteisiä että uusia leikkejä. Säännöt on suunniteltu mahdollisimman helpoiksi ja joissakin leikeissä tarvittavat välineet ovat sellaisia, että ne löytyvät helposti kotoa.

Kirjassa on runsaasti valinnanvaraa, sillä se sisältää monen leikin ja pelin selkeät ohjeet. Keksin ja kokosin sinulle tähän kirjaan vaikka ja mitä hauskaa puuhaa ja leikkiä, voit käyttää halutessasi vähän mielikuvitustasikin.

Tehtävien vaihtelevuus antaa sinulle mahdollisuuden tutustua moniin erilaisiin leikkeihin, osan ehkä tunnistat entuudestaankin.

Pieni puuhastelukin on myös hyödyllinen harrastus. Itse tehdyt esineet on helppo suunnitella omaan ympäristöön sopiviksi ja usein ne tulevat myös huomattavasti halvemmaksi kuin valmiina ostetut. Ja mikä sopsikaan paremmin lahjaksi kuin itse tehty persoonallinen pieni puuhatyö; se tuottaa iloa sekä lahjan antajalle että saajalle.

Lastetarhanopettajat pyysivät tämän kirjan kirjoittamista sinulle että saat tietoa Suomen lasten juhlaperinteistä, voit leikkiä, pelata ja askarrella päivien kulun mukaan.

Hyvää suomalaista juhlaa!

BoD

9 789528 067160